

із стаціонарною роздачею кормів над прив'язним із мобільною за температурою повітря, концентрацією вуглекислого газу, виробничими шумами та швидкістю руху повітря у зимовий період.

3. За обома варіантами доцільно удосконалювати систему природної вентиляції шляхом обладнання по коньку будівлі вентиляційно-світловий ліхтар.

Література

1. Ревенко І.І. Машины та обладнання для тварин / І.І. Ревенко та ін. – К.: Кондор, 2009. – 731 с.
2. Ясенецкий В.А. Механизация и автоматизация молочных ферм / В.А. Ясенецкий, Н.П. Мечта и др. – К.: Урожай, 1992. – 392 с.
3. Сиротюк В.М. Машины та обладнання для тваринництва / В.М. Сиротюк. – Львів: Магнолія плюс, 2004. – 201 с.

Summary

Mobile and landline distributor feed in companies with milk production and the impact on the microclimate / Polyoviy L., Varpikhovskiy R., Tkachenko T.

Determined that the building 12×78 m during the reconstruction can accommodate 100 cows for their use in harnesses holding of mobile distribution of food and outdoor units in the deep litter of the stationary distribution of food, scoring microclimate showed the advantage of keeping cows outdoor units stationary distribution of feed over a mobile harnesses for air temperature, concentration of carbon dioxide, industrial noise and air velocity in the winter.

Key words: production, milk, food distributor, mobile, stationary, microclimate.

УДК 636.034: 636.2

Польовий Л.В., доктор с.-г наук, професор
Гуменюк І.В., аспірантка
Вінницький національний аграрний університет

ВПЛИВ СТАТІ ТЕЛЯТ ОТРИМАНИХ ВІД КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ НА ФОРМУВАННЯ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ У ПЕРШІ ДНІ ЛАКТАЦІЇ

Встановлено, що добові надої корів, які народили бичків були в середньому 31,5 кг, що на 14,1 кг більше, ніж у теличок, вміст жиру переважав у корів, які народили бичків, а за вмістом білка навпаки у тих, що народили теличок, але за абсолютним виходом білка вони були практично однакові.

Ключові слова: корови, телята, молозиво, надій, лактація, жир, білок, лактація.

Процес вирощування молодняка великої рогатої худоби охоплює різні вікові періоди. Для кожного з них характерні певні технології вирощування, які ґрунтуються

на біологічних особливостях розвитку організму, повинні сприяти розкриттю генетично обумовлених продуктивних якостей тварин.

Багаторічними зусиллями селекціонерів-практиків молочна худоба була пристосована до отримання від неї певної продукції в умовах промислових технологій утримання. Найбільша динаміка адаптаційних процесів розвитку організму теляти спостерігається саме в ранньому віці. Впровадження ефективних технологій передбачає чітку організацію виконання комплексу заходів щодо годівлі, догляду й утриманню тварин, що задовольняють їх природні фізіологічні потреби без виникнення стресових ситуацій [4].

Особливо відповідальним періодом молочної худоби є перші місяці життя, адже саме у цей час виникають виробничі втрати, пов'язані з захворюваністю та смертю телят, в нових умовах використання поживних речовин молока.

Порушення застосовування різних засобів приводить до втрат, пов'язаних з вибракуванням, понад 7-11% отриманого приплоду [3].

За даними багатьох дослідників встановлено, що молочна продуктивність новонародженої телички, яка переохворіла, в дорослому віці скорочується на 18%, а м'ясна продуктивність бичків – на 20%. Окрім цього, хвороби новонароджених телят призводять до зниження загальної неспецифічної резистентності і створюють передумови для виникнення інших захворювань [1].

У сучасних умовах ведення молочного скотарства суттєве значення має виявлення закономірностей виробництва молока від корів, які народжують телят різної статі. Встановлено, що народжуються, як правило, бички більшою живою масою у порівнянні з теличками. Згідно індивідуального розвитку, розвиток ембріона є результатом взаємодії плоду і матері в конкретних умовах зовнішнього середовища.

Для правильної оцінки живої маси телят при народженні та молочної продуктивності корів в перші дні лактації необхідні дослідження яких у сучасних літературних джерелах практично немає. Але висвітлено, крім цього, сучасні технології ведення молочного скотарства потребують прогнозування інтенсивності росту теличок і бичків, починаючи з перших днів життя та забезпечення їх материнським молоком. Серед показників, які характеризують молочну продуктивність корів є добовий надій, жирномолочність та білковомолочність, вихід жиру та білка. Склад молока визначався експрес методом за допомогою аналізатора молока «Total Ekomilk».

Виходячи з цього, метою наших досліджень було визначення впливу статі телят від корів української чорно-рябої молочної породи на формування молочної продуктивності у перші дні лактації.

Методика досліджень. За принципом груп-аналогів було відібрано 20 корів від яких отримали бичків та 20 корів, які мали теличок. При народженні телят була визначена жива маса. З третього по двадцятий день лактації були взяті дані за надоями корів та визначені у молозиві і молоці вміст жиру та білка. Дослідження проведені в умовах ПСП «АФ Батьківщина» смт. Стрижавка Вінницького району. Отримані результати досліджень оцінено методом варіаційної статистики за В.С. Патровим (2000) при використанні ЕОМ. Результати середніх значень вважали статистично вірогідними про ($P < 0,05$).

Результати досліджень. Глибокотільні корови української чорно-рябої

молочної породи у сухостійний період утримуються у спеціально обладнаних секціях, де вони готуються до отелень та їх проведення.

Умови годівлі та утримання перед отеленням корів відповідали нормативним параметрам, як за поживною цінністю кормів так і за параметрами мікроклімату. Отелення корів проходили в денниках і в жодній з тварин не було виявлено фізіологічних відхилень, тому за станом здоров'я ветеринарними спеціалістами були оцінені-здоровими. Жива маса при народженні бичків склала 31,5 кг, а теличок 27,6 кг, що на 12,4% легші, ніж бички, що є вірогідним при $P < 0,001$ (табл. 1)

З даних таблиці 1 видно, що у корів, які народили бичків надой були у середньому до 20 денної лактації 23,4 кг, а у корів із теличками - менші на 15,4%, що є вірогідним при $P < 0,001$.

Жирномолочність корів з бичками була на рівні 6,11%, у теличок менша на 0,89%. Вміст білка в молоці в молоці був вищим у корів, які народили теличок і в порівнянні із бичками різниця була вірогідною при $P < 0,01$, але у перерахунку на загальний білок показники були практично однаковими – 0,71 та 0,72 кг. У той же час по виходу молочного жиру перевагу мали корови, які народили бичків.

Таблиця 1. Оцінка живої маси телят при народженні та молочна продуктивність корів української чорно-рябої молочної породи до двадцятиденної лактації, $n=20, \bar{X} \pm S\bar{X}$

Показник	Дані дослідних груп	
	бички	телички
Жива маса при народженні, кг	31,5±0,66***	27,6±0,53
Добовий надій, кг	23,4±0,62***	19,8±0,72
Вміст жиру, %	6,11±0,10**	5,22±0,12
Вміст білка, %	3,03±0,07***	3,62±0,08
Вихід молочного жиру, кг	1,43±0,028***	1,02±0,023
Вихід молочного білка, кг	0,86±0,28	0,87±0,020

Отримані результати досліджень свідчать проте, що кількість і якість молока має прямий зв'язок із статтю. Такі данні можна застосовувати при розробках способів вигоювання молока телятам у перші дні життя. На підсосі перші 1-2 дні у денниках, коли бички і телички повністю задовольняють свої потреби у молоці. А нами доведено, що кількість і якість молока, яке отримують телята, має різну поживну цінність. Телятам з меншою живою масою для підтримки життєдіяльності потрібно менша кількість поживних речовин, а з більшою, навпаки. Виходячи з цього, в наступні молочні періоди важливо виявити доцільність вигоювання телят на підсосі чи при ручному вигоюванні.

Висновки: 1. Жива маса телят при народженні від корів чорно-рябої молочної породи в середньому 29,55 кг, в тому числі: бички 31,5 кг, а телички 27,6 кг, що є вірогідною різницею при ($P < 0,001$).

2. Добові надой корів, які народили бичків були в середньому 23,4 кг, що на

18,2 кг більше, ніж теличок.

3. За показниками вмісту жиру і білка встановлено, що за жирністю молока перевага була на стороні корів, які народили бичків, а за вмістом білка навпаки, але за абсолютним виходом білка вони були практично однакові.

4. При розробках технологічних схем випоюванням телятам молока необхідно враховувати їх стать та спосіб випоювання.

Література

1. Адмін Є.І. Молочна продуктивність і молоковіддача при доїнні високопродуктивних корів удосконаленими апаратами / Є.І. Адмін, В.А. Ліскович // Вісник наукових праць Білоцерківського державного аграрного університету. – Біла Церква, 1997. – Вип. 2, Ч.1. – С. 123–126.
2. Патров В.С. Основи варіаційної статистики. Біометрія: Посібник з генетики сільськогосподарських тварин / В.С. Патров, М.М. Недвига, Б.А. Павлів та інші; За ред. В.С. Патрова. – Дніпропетровськ: Січ, 2000. – 193 с.
3. Пацеля О.А. Про зміну якості молока та молозива корів залежно від умов їх утримання в сухостійний період / О.А. Пацеля // Вісник наукових праць Білоцерківського держ. аграр. університету. – Біла Церква, 1998. – Вип.4, Ч.1. – С. 275–279.
4. Пелехатий М.С. Селекційно-генетичні параметри надою та хімічного складу молока корів чорно-рябої породи Поліської зони / М.С. Пелехатий, І.М. Савчук // Вісник Державного агроєкологічного університету / Державний агроєкологічний університет. - Житомир, 2003. - Вип.1. - С. 156-162.

Summary

Influence of sex calves obtained from the cows Ukrainian black spotted milk-breed in formation milk productivity in the early days lactation / Polyoviy L., Humeniuk I.

Found that daily milk yield of cows that gave birth to calves were on average 31,5 kg, 14,1 kg more than heifers, fat prevailed in cows that gave birth to calves, and for protein contrary to those born to heifers, but the absolute output of protein were almost identical.

Key words: cows, calves, colostrum, yield, lactation, fat, protein, lactation.